

POLITICKÉ STRANY A JEJICH VZTAH K EU (EVS 192)

Mgr. Pavlína Janebová, e- mail: janebova@mail.muni.cz

Mgr. Magda Komínková, e- mail: 363737@mail.muni.cz

„VELKÁ KOALICE V EP“

- Velká koalice
- Politické skupiny v EP
- Eurostrany

▪ 28. listopadu 2016

POLITICKÉ STRANY V DEMOKRATICKÉM SYSTÉMU

- Soutěž jako nezbytný prvek demokratického politického systému (artikulace, agregace, reprezentace zájmů)
- X
- EU jako systém sui generis
- Role politických stran – nestačí, že jsou institucionalizovány, ale musí pro ně být způsob, jak se podílet na moci. Poskytuje jim ho EU?
- Systém „rozdělení moci“ – kartely
- Strany spolupracují za účelem ekonomického přežití, resp. dosažení finančních zdrojů ze státu

ROSE, BORZ

TABLE 2
PROPOSITIONS ABOUT AGGREGATION AND PARTY GROUP REPRESENTATION
(predicted group placement)

- P1. Groups with comprehensive ideologies will be representative of their national parties across multiple dimensions of public policy. (Socialists, EPP, Liberals)*
- P2. The fewer the number of national parties in a group, the greater the group's representativeness of its member parties. (Conservative & Reform, Freedom & Democracy)*
- P3. Groups with a defining principle will not be representative of their national parties on non-core issues. (Greens, Left-Greens)*
- P4. Groups formed on a 'catchall' basis for instrumental benefits will be low in representativeness across all dimensions. (Non-aligned)*
-

ROSE, BORZ II

- S&D jsou poměrně ideologicky koherentní, EPP a ALDE nikoli
- Počet stran ve skupině nemá vliv na jejich schopnost reprezentace
- Zelení (obě skupiny) - nikoli pouze dominantní issue životního prostředí, nýbrž komplexní ideologie
- Nezařazení – „překvapivě“ (?) koherentní
- ECR – nejmíň koherentní
- S&D, GUE/NGL a Greens-EFA jsou ideologicky koherentní, ale nemají většinu X EPP, ALDE a ECR si nejsou ideologicky blízcí
- EPP a S&D se rozcházejí skoro ve všem, kromě evropské integrace (srov. Bresanelli)
- EPP, S&D a ALDE sdílí „definující princip“ – postoj k integraci – je to kartel?

VOLBY DO EP

- Neexistuje koordinace mezi jednotlivými stranami na úrovni členských států, ani mezi nimi a politickou skupinou v EP
- Strany ve skupině nemusí být ideologicky blízké (podle RoP EP si „mohou“ být ideologicky blízké) – ale taky mohou do skupiny vstoupit jen kvůli benefitům
- Volby do EP = volby druhého řádu – národní témata
- EP je vzdálen občanům – chování jednotlivých skupin či stran v jejich rámci není věnována velká pozornost

SPECIFICKÉ PROSTŘEDÍ EU

- EU – obecná snaha o nalézání kompromisu ve všech oblastech
- Evropský parlament – existuje opozice, nebo pouze „skupiny s jiným názorem“?
- Dělicí linie – pro/proti integraci, spíše než pravice vs. levice
- EPP a S&D volí často podobně (a ALDE často s nimi) – ačkoli národní strany, z nichž pochází jejich zástupci, si v prostředí členských států ideologicky odporují (na rovině států struktura soutěže podél klasických cleavages) – to znamená, že názory voličů nejsou v EP reflektovány

DŮVODY PRO EXISTENCI „VELKÉ KOALICE“

- Podobná ideologická východiska – čím víc jsou skupiny ideologicky vzdálené, tím méně spolu budou hlasovat
  - Kritika: v EP téměř absentovala témata, v nichž by se ideologie mohla projevit; na integraci mají dvě největší skupiny podobný pohled (v intencích toho, co se aktuálně řeší)
- Institucionální pravidla a strategie
  - Spolurozhodování po LS (absolutní většina)
  - Jednota EP ve vztahu k ostatním institucím – zejména v pozdějších fázích spolurozhodování
  - Interní záležitosti – RoP, rozdělování funkcí apod.

BRESSANELLIHO ANALÝZA

- Bressanelli – analýza 6. a 7. EP: EPP a S&D spolu hlasují, pokud jde o „ústavní“ a meziinstitucionální témata, ale nikoli, pokud jde o témata ekonomická, sociální, environmentální → ideologie hraje roli (srov. Rose a Borz)
- Chování odpovídá preferencím
- Konflikt probíhá o tématech, o nichž se v EP rozhoduje, spíše než o těch, která jsou rozhodována na rovině členských států
- Rozvíjející se konflikt týkající se témat vnější politiky

ZÁVĚR

- Potenciál pro soutěž existuje, nicméně témata, kterých se to týká, nejsou příliš hlasitě artikulována
- Snaha EP posílit svou roli vůči ostatním institucím
- Vliv na úspěch euroskeptických/ krajně pravicových hnutí, nabízejících alternativu?

POLITICKÉ SKUPINY V RÁMCI VELKÉ KOALICE A EUROSTRANY

- EPP
- S&D
- ALDE

- Evropská lidová strana
- Strana evropských socialistů
- Aliance liberálů a demokratů pro Evropu

POSLANECKÝ KLUB EVROPSKÉ LIDOVÉ STRANY (KŘEŠŤANSKÝCH DEMOKRATŮ)

- Skupina, která vznikla v červnu 1953 jako politická frakce ve Společném shromáždění ESUO pod názvem „Křesťansko-demokratická skupina“, hrála při budování Evropy vždy vůdčí úlohu.
- pravý střed v širokém slova smyslu – konzervativci
- Priority - oživení ekonomiky a vytvoření pracovních míst; svoboda, bezpečnost a spravedlnost; sociální model Evropy; EU jako globální hráč
- Největší skupina v EP

SKUPINA PROGRESIVNÍ ALIANCE SOCIALISTŮ A DEMOKRATŮ V EVROPSKÉM PARLAMENTU

- Existuje již od roku 1953 a nyní druhá největší
- Do 2009 se jmenovala PES (Group of the Party of European Socialists, Socialist Group in the European Parliament)
- Priority - zásady svobody, rovnost, solidarita, rozmanitost a spravedlnost
- Usilují o sociální spravedlnost, zaměstnanost a růst, práva spotřebitelů, udržitelný rozvoj, reformy finančního trhu a prosazování lidských práv
- S & D chce bojovat proti nezaměstnanosti a zajistit, aby byla společnost spravedlivější. Chtějí dát lidem zpět důvěru v EU

ALIANCE LIBERÁLŮ A DEMOKRATŮ PRO EVROPU

- Od roku 2004
- Jedenáct bodů „Programu pro Evropu“: Podporovat mír v Unii podle federální tradice; Vytvořit z EU „hráče celosvětového významu“, který by přemostil propast mezi hospodářským a politickým rozměrem Unie; Otevřít a demokratizovat EU ; Zaručit základní práva všem evropským občanům; Podporovat vzdělávání na všech úrovních; Posílit hospodářskou správu po zavedení eura; Vymýtit podvody a zbytečnou byrokracii; Vytvořit z Evropy světovou jedničku v oblasti ochrany životního prostředí; Dosáhnout toho, aby se globalizace stala záležitostí všech; Zajistit plné uznání a posílení role evropských regionů; Integrovat uprchlíky do běžného života v Evropě
- Nyní čtvrtá nejsilnější (dlouhou dobu třetí)

EVROPSKÁ LIDOVÁ STRANA

- ELS je evropským politickým uskupením pravého středu.
- ELS usiluje o Evropu, která by vycházela z hodnot blízkých lidem a zakládala se na demokracii, transparentnosti a odpovědnosti, ale i na prosperitě budované prostřednictvím podpory sociálně tržního hospodářství.

ELS jako politický následovatel zakladatelů EU sdružuje více než 70 stran z 39 zemí.

- V EP tvoří nejpočetnější politickou skupinu. Patří k ní rovněž nejpočetnější skupina hlav států a předsedů vlád, zastoupených v Evropské radě, i členů Komise.

STRANA EVROPSKÝCH SOCIALISTŮ

PES

**SOCIALISTS &
DEMOCRATS**

- PES sdružuje více než 50 socialistických, sociálně demokratických a Labour stran v Evropě.
- Strana je založena na společných hodnotách demokracie, rovnosti, solidarity a sociální spravedlnosti.
- vznikla roku 1992 a tvoří většinu S&D

ALIANCE LIBERÁLŮ A DEMOKRATŮ PRO EVROPU

- Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) je stranou prosazující v Evropě liberálně demokratické hodnoty.
- Sdružuje více než 55 liberálních členských stran na celém kontinentu a vnáší zásadu svobody do politiky, hospodářství i do všech dalších oblastí společnosti.

Tato aliance byla založena v roce 1976 před prvními evropskými volbami a v roce 1993 se etablovala jako první skutečně nadnárodní politická strana.

ZELENÍ – SKUPINA A EUROSTRANA

- Zelení/ Evropská svobodná aliance – od roku 1999, ze dvou odlišných evropských politických stran - Evropské strany zelených (EGP) a Evropské svobodné aliance (EFA)
  - Regionalismus, ekologie, liberalismus
- Evropská strana zelených představuje politickou sílu, kterou charakterizuje závazek prosazovat odpovědnost vůči životnímu prostředí, svobodu jednotlivce, inkluzivní demokracii, rozmanitost, rovnost pohlaví, globální udržitelný rozvoj a nenásilí. Závazkem je prosazovat participativnější Evropu.
- Evropské svobodné aliance (EFA) usiluje o to, aby se myšlenka „Evropy národů“ proměnila ve skutečnost. Seskupuje 40 stran z celé EU vyznávajících hodnoty vlastenectví, regionalismu a nezávislosti, které zastupují národy bez vlastního státu, regiony a tradiční menšiny.